Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

Directoraat-generaal Realisatie Groene Groei
Programma Netcongestie (LAN)

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Datum 5 oktober 2026
Betreft Voortgang aanpak netcongestie

Ons kenmerk
KGG_DGRGG_LAN / 108251533

Geachte Voorzitter,

Iedere dag zijn er wel nieuwe signalen over projecten die door netcongestie niet kunnen doorgaan, of het nu gaat om nieuwe woningen, het verduurzamen van de bestaande voorraad, verduurzamingsprojecten in de industrie of MKB'ers die willen innoveren en/of uitbreiden. De wachtlijsten zijn enorm en netcongestie is een ingeburgerde term. Tegelijk zijn er heel veel goede initiatieven om het probleem samen aan te pakken. De ene na de andere energyhub ziet het licht. Dagelijks zijn er artikelen over creatieve en innovatie ideeën die het probleem sneller kunnen oplossen. Bouwers slaan de handen ineen om netbewust te gaan bouwen, waardoor er minder aansluitcapaciteit nodig is. We zien steeds meer flexibele contracten bij ondernemers. Wat betekent dat ze meebewegen met de capaciteit van het net. Dit alles zorgt ervoor dat we voorzichtig zien dat de groei van wachtlijsten afvlakt.

Het kabinet informeert de Eerste en Tweede Kamer twee keer per jaar over de integrale voortgang van de aanpak van netcongestie. Deze brief en bijlagen vormen de editie van het najaar 2026. Als bijlage bij deze brief gaat de Actualisatie van de voortgang van het Landelijk Actieprogramma Netcongestie (LAN). In het LAN werkt het kabinet samen met netbeheerders, medeoverheden, marktpartijen en de ACM aan het realiseren van toegang tot elektriciteit om maatschappelijke en economische doelen bereikbaar te houden. De geactualiseerde voortgangsrapportage geeft de stand weer tot 1 juli 2026. Verder is een overzicht bijgevoegd van hoe het kabinet uitvoering heeft gegeven aan een aantal moties over netcongestie. In deze brief geef ik toelichting op deze terugblik en de zichtbare trends, en ga ik in op recente en toekomstige maatregelen, beleid en afspraken – van het kabinet en alle andere betrokkenen – om de trend van verergerende netcongestie te keren.

Aanvullend zal aanpassing van wet- en regelgeving fors bijdragen aan de snellere aanleg van nieuwe elektriciteitsinfrastructuur en het beter benutten van het

bestaande net. De Tweede Kamer is hierover op 11 september jl. geïnformeerd met de brief over het crisiswetgevingspakket netcongestie van dit kabinet[1].

Beter Benutten – Grootverbruik

Netcongestie is een grote uitdaging voor bedrijven en instellingen die zich in Nederland willen vestigen, groeien of verduurzamen. Zij worden ondertussen ook geconfronteerd met stijgende nettarieven. Bijgevoegde rapportage laat zien dat de wachtlijsten bij TenneT sinds 2025 iets zijn afgenomen. De wachtlijsten voor invoeding en afname bij de regionale netbeheerders zijn beperkt toegenomen. Het afgelopen halfjaar is de grootverbruikerswachtrij voor afname per saldo gestegen met 344, en omvat nu 15.498 aanvragen. Ten opzichte van eerdere jaren lijkt de toename van de wachtrij af te vlakken. Een belangrijke oorzaak is dat de regionale netbeheerders meer partijen van (flexibele) transportcapaciteit hebben kunnen voorzien. In de eerste helft van 2026 zijn 1.699 transportverzoeken van bedrijven en instellingen voor afname gehonoreerd. Dit is al meer dan in heel 2025. De resultaten verschillen per regio, afhankelijk van de beschikbare netruimte en lokale situatie. In sommige regio's is voor het eerst sprake van een daling van de wachtrij voor grootverbruikers. Netbeheerders delen geleerde lessen onderling en zetten succesvolle werkwijzen vervolgens gericht in meer regio's in. Tegenover de afvlakkende groei van de wachtrij voor grootverbruik staat wel dat sinds 1 juli 2026 ook kleinverbruikers in congestiegebieden op een wachtrij kunnen komen, waardoor naar verwachting het totale aantal openstaande verzoeken voor afname in het tweede half jaar sterk zal toenemen.

Wachtrijaanpak netbeheerders

De netbeheerders zijn gestart met een nieuwe aanpak om gericht aanvragen voor capaciteit van grootzakelijke partijen op de wachtrij een passend aanbod te doen. De nieuwe aanpak houdt in dat netbeheerders aan partijen op de wachtlijst een contract onder voorwaarden aanbieden in gebieden met ruimte op de dalmomenten. Dit is een reguliere aansluit- en transportovereenkomst (ATO), in combinatie met een verplicht contract voor congestiemanagement. Hierbij kunnen zij gebruik maken van de capaciteit op de rustige momenten en moeten zij op drukke momenten hun verbruik beperken. Dit biedt op korte termijn handelingsperspectief; een bedrijf kan bijvoorbeeld nu al zijn wagenpark elektrificeren in plaats van pas na toekomstige realisatie van netverzwaring. Deze aanpak werpt zijn vruchten af. In de eerste gebieden waar deze aanpak is toegepast zien de netbeheerders een positief effect op de wachtlijst. Netbeheerders kunnen hiermee helaas niet overal de wachtrij bedienen. In sommige regio's is er ook buiten de pieken onvoldoende ruimte om partijen aan te kunnen sluiten binnen deze aanpak. Bijzondere aandacht is nodig voor locaties waar partijen die aangesloten willen worden bij een regionale netbeheerder, maar waar het bovenliggende hoogspanningsnet een knelpunt kent. De regionale netbeheerders werken hier gezamenlijk met TenneT aan. Deze aanpak zal naar verwachting de komende tijd leiden tot een afname van de totale wachtrij voor grootverbruik. Aanvullend op de aanpak gericht op de wachtrij, werken de netbeheerders aan het ontsluiten van flexibiliteit bij bestaande aangeslotenen.

[1] Kamerstukken II, 2026/27, 29023, nr. 727

Inpassing congestieverzachters
De netbeheerders hebben inmiddels de eerste zogenoemde congestieverzachters aangesloten en verwachten in de tweede helft van 2026 meer van deze partijen aan te sluiten. Deze partijen krijgen voorrang op transportcapaciteit omdat zij ruimte maken op het elektriciteitsnet waardoor andere partijen kunnen worden aangesloten. Dit kan bijvoorbeeld door de inzet van batterijen[2]. Uit de cijfers blijkt dat het aantal congestieverzachters op de wachtrij is toegenomen. Dit komt doordat het daadwerkelijk aansluiten van deze partijen een complexe beoordeling door de netbeheerder vergt op onder andere het congestieverzachtende vermogen en de gevraagde vergoeding. Er is niet altijd plek voor alle congestieverzachters op net; een batterij heeft bijvoorbeeld op bepaalde momenten ook transportcapaciteit nodig om te kunnen opladen. Niet elke aanvraag blijkt daadwerkelijk een congestieverzachter.

Randvoorwaarden Beter Benutten
De cijfers in de rapportage laten zien dat de inzet op betere benutting effect heeft: de wachtlijsten stijgen minder sterk, partijen worden aangesloten en er worden steeds meer flexibele contracten[3] afgesloten. Netbeheerders en bedrijven weten elkaar steeds beter te vinden. De netcongestieopgave blijft onverminderd groot dus blijft ook betere benutting van het net – naast versnelde uitbreiding – urgent. De implementatie en uitrol van de flexibele contracten moet dan ook nog sneller. Dit vergt blijvende inzet van zowel de netbeheerders als bedrijven en instellingen.

Twee verbeterde randvoorwaarden dragen hier aan bij. Afgesproken is dat netbeheerders vooruitstrevend flexibel vermogen contracteren boven de financiële grens.[4] Dit biedt extra financiële ruimte om vergoedingen te bieden aan marktpartijen, waarbij de doelmatigheid wel goed in het oog moet worden gehouden. Bij twijfel legt de netbeheerder de casus voor aan de toezichthouder (ACM). Een andere belangrijke ontwikkeling is dat de contractvoorwaarden van het capaciteitssturingscontract (CSC) zijn herzien in samenwerking tussen de netbeheerders, marktpartijen en EZK. Op dit moment implementeren de netbeheerders het aangepaste contract. Naar verwachting kan het contract eind dit jaar grootschaliger worden aangeboden. Bij de uitrol hebben brancheverenigingen een belangrijke rol om hun achterban te motiveren om het aangaan van een CSC te overwegen.

Daarnaast moet wet- en regelgeving worden aangepast als deze oplossingen voor het beter benutten van het net in de weg staat. Hiervoor wordt gewerkt aan een aantal maatregelen die zijn gericht op het normeren van flexibiliteit, mogelijkheden om het net zwaarder te belasten en beter inzicht te krijgen in de wachtrij, beschikbare netcapaciteit en mate van flexibiliteit. Deze maatregelen dragen bij aan het sneller beschikbaar komen van capaciteit op het net, zodat meer partijen een aansluiting kunnen krijgen. De Tweede Kamer is hierover

[2] Meer over de inzet van batterijen in relatie tot netcongestie volgt halverwege oktober in de publicatie van de beleidsagenda energieopslag.
[3] Met de algemene term 'flexibele contracten' wordt gedoeld op contractvormen voor alternatieve transportrechten en congestiemanagementcontracten, zoals uiteengezet in de bijvoegde rapportage.
[4] Kamerstukken II, 2025/26, 29023, nr. 626

onlangs geïnformeerd met de brief Crisiswetgeving netcongestie. Dit is nadrukkelijk een start. Mochten er andere belemmeringen in regelgeving aan het licht komen, dan worden ook deze opgepakt.

Versnelde uitrol flexibiliteit en handelingsperspectief bedrijven
Uit een systematische inventarisatie van TNO naar flexibiliteit achter de meter, bijgevoegd bij deze Kamerbrief, blijkt dat er in verschillende sectoren technisch potentieel is om het net beter te benutten. Om het ontsluiten van flexibiliteit in de markt te versnellen is de Flex-e subsidie beschikbaar. Hiermee worden bedrijven en instellingen financieel ondersteund bij het onderzoeken en nemen van flexibiliseringsmaatregelen. De ronde van 2026 staat nog open tot en met 15 oktober. Naar verwachting zal het volledige budget worden verleend. De subsidie wordt in 2027 voortgezet en uitgebreid met een onderdeel voor grote elektriciteitsgebruikers die omvangrijkere flexibiliteitsmaatregelen willen treffen. Voor deze voortzetting en uitbreiding is vanaf 2027 €35 miljoen beschikbaar.

Daarnaast richt het LAN zich specifiek op de praktijk van MKB-ondernemers. Het Rijk financiert mede het programma Netperspectief MKB, een samenwerking van netbeheerders, Techniek Nederland, MKB-Nederland en RVO. Het richt zich op het ontwikkelen, experimenteren, implementeren en landelijk beschikbaar stellen van praktische oplossingen voor mkb-ondernemers 'rond de meter'. MKB-bedrijven op de wachtlijst worden bijvoorbeeld actief benaderd en waar nodig direct in contact gebracht met gekwalificeerde technische dienstverleners. Op de website *www.netperspectiefMKB.nl* staat een uitgebreid actueel overzicht van de activiteiten en instrumenten uit het programma. Voor de juiste informatie en ondersteuning kunnen ondernemers laagdrempelig terecht bij het Loket Netcongestie van de RVO[5]. Dit loket fungeert als centraal aanspreekpunt waar ondernemers terecht kunnen met vragen over netcongestie, mogelijke oplossingen en verwijzing naar relevante regelingen, instrumenten en initiatieven.

Daarnaast zetten EZK, netbeheerders en brancheverenigingen via de sectorale aanpak gezamenlijk in op specifieke branches met congestieverzachtend potentieel en het onderzoeken van technieken voor flexibiliteit achter de meter. De sectoraanpak loopt op dit moment binnen de sectoren metaal, glastuinbouw en ambachtelijke bakkers. Betrokkenen ervaren de sectorale aanpak als positief; partijen leren elkaar beter begrijpen, en knelpunten en mogelijkheden worden duidelijker. Tegelijkertijd is het nog niet gelukt om concrete afspraken te maken die transportcapaciteit op het net vrijspelen. Voor het einde van het jaar wordt gekeken hoe een vervolg van de sectorale aanpak vormgegeven zou moeten worden. De afgelopen periode is de focus van de sectorale aanpak verbreed naar publieke partijen. Hier worden concrete stappen gezet om flexibiliteit voor het net vrij te spelen. Zo werken het Rijk, Openbaar Vervoerpartijen en netbeheerders binnen het bestuurlijk akkoord Netcongestie en OV (BANOV) verschillende trajecten uit, zoals het plaatsen van flexibele assets op OV netten en het laden van elektrisch bouwmaterieel wanneer daarvoor ruimte beschikbaar is.

[5] www.rvo.nl/netcongestie

Verder zijn de waterschappen, in het genoemde TNO onderzoek aangemerkt als kansrijk, voortvarend aan de slag met het identificeren en realiseren van flexibel vermogen. Zo wordt bij meerdere waterschappen 'flexibel malen' toegepast, waarbij malen vaker buiten piekuren plaatsvindt, wordt piekreductie toegepast door rioolwaterzuiveringen te optimaliseren, en worden er batterijen geplaatst. Pas als de flexibiliteit daadwerkelijk is gecontracteerd door de netbeheerder komt er ruimte vrij op het elektriciteitsnet. Uitdaging daarbij is dat waterschappen rekening moeten houden met situaties die moeilijk te voorspellen zijn en piekvermogen kunnen vragen, zoals extreem weer. Met het verbeterde CSC-contract kan de geïdentificeerde flexibiliteit mogelijk wel gecontracteerd worden. Netbeheerders en waterschappen verkennen de praktijktoepassing van congestiebewust malen. Uitkomsten en knelpunten worden daarna opgepakt om deze flexibiliteit te ontsluiten. Verder kan mogelijk ruimte op waterschapsgronden beschikbaar worden gesteld voor transformatorstations en andere netinfrastructuur.

Ook bij Rijkswaterstaat (RWS) worden stappen gezet. RWS heeft in heel Nederland veel locaties en assets in beheer waar kansen en knelpunten liggen op het gebied van netcongestie. Daarom onderzoekt RWS de haalbaarheid van (nieuw) noodstroomvermogen dat ook voor congestieverzachting kan worden ingezet. Inzet is om hierbij een locatie in een congestiegebied mee te nemen, met oplevering van het onderzoek in het voorjaar van 2027. Ook zal RWS met medefinanciering van EZK de uitwerking starten van een kleinschalige pilot met batterijen in congestiegebied[6]. De geleerde lessen kunnen vervolgens breder worden toegepast.

Beter Benutten - Kleinverbruik

Eerder aanvragen woningbouw
Zoals eerder aangekondigd[7] is het sinds 1 oktober voor gemeenten mogelijk om voor geplande woningbouw en onderwijsinstellingen eerder netcapaciteit aan te vragen zodat vroeg in het proces netcapaciteit worden aangevraagd. Over de precieze vormgeving is de Tweede Kamer op 29 september jl. bericht[8].

Tijdsafhankelijke nettarieven kleinverbruikers
De ACM publiceert in oktober een concept-besluit ter consultatie voor de invoering van tijds- en volumeafhankelijke nettarieven voor kleinverbruikers. Voor het einde van dit jaar zal zij een definitief codebesluit vaststellen. De ACM heeft in een brief aan de Tweede Kamer[9] uitgelegd dat dit een belangrijk instrument is om netcongestie tegen te gaan via betere spreiding van elektriciteitsgebruik over de tijd, en op termijn de kosten van netverzwaring te beperken. De ACM zal dit nader toelichten in een Technische Briefing in de Tweede Kamer op 15 oktober a.s. Het kabinet deelt de analyse van de ACM maar erkent dat de invoering van een nieuw tariefstelsel voor individuele huishoudens zorgen en onzekerheid mee kan brengen over de precieze gevolgen. Het kabinet heeft onderzoek laten uitvoeren naar de financiële gevolgen van het voorstel voor de energierekening van huishoudens. De

[6] Hiermee is uitvoering gegeven aan de motie-van Oosterhout, Kamerstukken II, 2025/26, 29023, nr. 666
[7] Kamerstukken II, 2025/26, 29023, nr. 713
[8] Kamerstuk 2026Z20397
[9] https://www.acm.nl/system/files/documents/acm-kamerbrief-nettarieven.pdf

volledige resultaten zijn op Prinsjesdag met de Tweede Kamer gedeeld[10]. Hieruit komt naar voren dat huishoudens met een laag elektriciteitsverbruik minder gaan betalen. Een andere belangrijke uitkomst is dat voor huishoudens verduurzaming door investering in een (hybride) warmtepomp, inclusief aanschaf- en onderhoudskosten, financieel aantrekkelijk blijft, ondanks de hogere netkosten. Met een slimme warmtepomp kunnen huishoudens met behoud van comfort meer dan de helft van het elektriciteitsverbruik in de duurste uren vermijden.[11]

Het tijdsgebonden nettarief legt de noodzakelijke basis voor structurele spreiding van het elektriciteitsverbruik door huishoudens. Daarnaast zullen voor lokale congestie aanvullende specifieke plaats- en tijdprikkels nodig blijven. Dit wordt ingevuld met congestiemanagement bij kleinverbruikers, zoals dit al in het FGU-gebied wordt toegepast. In de toekomst is de invoering mogelijk van meer plaats- en tijdgebonden prikkels, aanvullend op het tijdsgebonden nettarief.

Communicatie
Netcongestie is een uitdaging die de hele maatschappij raakt, maar ook iets waarbij burgers kunnen bijdragen aan de oplossing, aanvullend op de inzet van overheden, netbeheerders, bedrijfsleven en de publieke sector. Daarom blijft het kabinet alle gebruikers oproepen om waar mogelijk energie te besparen en de standaard elektrische apparatuur zoals wasmachine, vaatwasser en droger als dat mogelijk is op momenten buiten de piek (16.00-21.00 uur) te gebruiken. Goede communicatie over wat het probleem is en hoe men kan bijdragen is essentieel. Eind oktober gaat daarvoor een nieuwe publiekscampagne "Nieuwe Energie" van start. Het kabinet laat jaarlijks een flitspeiling uitvoeren over hoe het Nederlands publiek staat tegenover het probleem van netcongestie. De resultaten van dit onderzoek worden gebruikt voor effectieve communicatie over specifieke maatregelen. Uit de meest recente peiling[12] komt naar voren dat mensen zich in toenemende mate bewust zijn van netcongestie: 79% ziet netcongestie als een (zeer) groot probleem voor Nederland; dit was een jaar geleden nog 48%. 84% weet inmiddels dat de grootste belasting van het stroomnet tussen 16.00 en 21.00 uur plaatsvindt. Daarbij valt op dat ook een groeiende meerderheid (85%) bereid is om een bijdrage te leveren aan de oplossing door apparaten op een ander moment aan te zetten, wat een groot aantal ook al doet.

Kritieke regionale congestiegebieden

Voor het congestiegebied Flevopolder-Gelderland-Utrecht (FGU) is, samen met de netbeheerders en de regionale overheden, de afgelopen maanden gewerkt met een crisisaanpak. De opgedane ervaring uit deze aanpak wordt omgezet naar een structurele aanpak van regionale congestiegebieden. Deze aanpak valt uiteen in een intensieve aanpak in kritieke regionale congestiegebieden, en het landelijk toepassen van een gestructureerde aanpak van regionale congestiegebieden via bestaande structuren, met de regionale Energyboards als spil.[13]

[10] Kamerstukken II, 2026/27, 29023, nr. 728
[11] Hiermee is uitvoering gegeven aan de motie-Müller c.s. (Kamerstukken II, 2025/26, 29023, nr. 696) en de toezegging van de minister van KGG om de Tweede Kamer dit jaar te informeren over het nieuwe tariefstelsel (TZ202604-093)
[12] https://open.overheid.nl/details/a84c4219-435e-4d66-8e9a-00e525662c50
[13] Hiermee is uitvoering gegeven aan de motie-Grinwis c.s. (Kamerstukken II, 2026/27, 29023, nr. 651); de onderliggende evaluatie van de FGU-aanpak is achter deze brief gevoegd als bijlage.

De basis is dat per congestiegebied inzichtelijk wordt gemaakt hoeveel capaciteit er nodig is voor het aansluiten van prioritaire partijen volgens het prioriteringskader van de ACM (veiligheid en basisbehoeften) en de overige partijen op de wachtrij. Hier tegenover worden per gebied de kansen en maatregelen in kaart gebracht die tot ruimte op het net kunnen leiden. Dit kan versnelling zijn van specifieke netuitbreidingen, flexibiliteit bij bestaande bedrijven, flexibele opwek of opslag in het gebied, het netbewust aansluiten van nieuwe partijen en aanscherping van prognoses. Dit is een continu proces waarbij zich periodiek nieuwe kansen maar ook tegenvallers zullen voordoen ('hand aan de kraan' principe). Ondertussen zullen ook nieuwe aanvragen voor capaciteit worden ingediend.

De intensieve aanpak wordt ingezet in die gebieden waar de netveiligheid in het geding is en bestuurlijk de bereidheid bestaat bij alle betrokkenen om hierop te handelen. Hiervan is sprake als zonder aanvullende maatregelen het risico op toekomstige stroomuitval bestaat op momenten dat het net zwaar wordt belast, bijvoorbeeld op koude winterdagen. Dit risico vraagt om extra inzet en sturing vanuit de Rijksoverheid, omdat op korte termijn het nemen van aanvullende maatregelen nodig is. Voor deze kritieke gebieden wordt een vergelijkbare aanpak gehanteerd als in het FGU-gebied, met regie vanuit het ministerie van EZK. Het kabinet heeft deze aanpak in delen van Noord-Brabant inmiddels opgezet, in samenwerking met de provincie, de regio's en de netbeheerders. Ook met Noord-Holland wordt een dergelijke aanpak uitgewerkt. Indien nieuwe kritieke regionale congestiegebieden ontstaan, dan zal ook daar worden overgegaan tot deze aanpak.

Met deze aanpak, waarbij het accent ligt op regionale toepassing, versnelt het kabinet de aanpak van netcongestie en voorkomt kritieke situaties met een intensieve aanpak waar nodig.

Voortgang aanpak FGU
Op 21 april jl. is de Tweede Kamer geïnformeerd over de FGU-aanpak en de concrete maatregelen die zijn ondernomen[14]. De voornaamste uitkomst was dat met gezamenlijke inzet een aansluitstop in het gehele gebied is voorkomen. Alleen voor een groot deel van de provincie Utrecht bleek een aansluitpauze noodzakelijk. Er is ruimte gevonden om 224 partijen aan te sluiten of uitbreiding van de capaciteit toe te kennen. In het gebied Zuidelijk Flevoland incl. Soest/Bunschoten konden 33 klanten met prioriteit worden ingepast, 45% van alle geprioriteerde partijen op de wachtrij. In de gebieden Dodewaard, Doetinchem en Dronten/Harderwijk/Hattem konden alle partijen met prioriteit op de wachtrij worden ingepast (respectievelijk 85, 53 en 53 klanten). In de gehele FGU-regio is voldoende transportcapaciteit gevonden om een belangrijk deel van de woningbouwopgave in de komende jaren doorgang te laten vinden.
Gelijktijdig is de ingezette intensieve aanpak om kansen om te zetten in concrete harde maatregelen voorgezet. Hiermee is in een aantal deelgebieden nieuwe ruimte op het net gecreëerd die per 1 januari a.s. gebruikt kan worden om weer

[14] Kamerstukken II, 2025/26, 23029, nr. 645

nieuwe partijen aan te sluiten of uitbreiding van capaciteit toe te kennen. De komende weken wordt per deelgebied de exacte balans opgemaakt of en hoeveel ruimte er vrij gegeven kan worden per 1 januari. Het proces van creëren van ruimte wordt continue voorgezet met als doel ieder half jaar ruimte te creëren die vrijgegeven kan worden aan nieuwe partijen. De inzet is er daarbij op gericht om op zoveel mogelijk plekken zo ruim mogelijk, doelmatig en (kosten-)effectief tot uitbreiding van capaciteit over te gaan.

In april is al gemeld dat in de winterperiode extra mitigerende maatregelen nodig kunnen zijn om de netveiligheid te borgen. Dit kunnen ook maatregelen met maatschappelijke impact zijn. Signalen van de onzekerheid en vragen die dit oproept bereiken ook het kabinet. Dergelijke maatregelen zijn bedoeld om grootschaliger storingen te voorkomen: gericht, tijdelijk en preventief afschakelen van enkele partijen kan voorkomen dat de netbeheerder ongericht hele netdelen moet afschakelen, waar iedereen last van heeft. Helaas is op dit moment niet te zeggen in welke situatie welke maatregelen precies nodig zouden kunnen zijn. Dit is immers afhankelijk van de precieze locatie, moment en omvang als zich daadwerkelijk een dreiging voordoet. Zodra zich een crisissituatie voordoet zorgen netbeheerders en overheden dat geraakte partijen tijdig op de hoogte worden gesteld van de impact. De regionale netbeheerder heeft begin juli bij Tilburg laten zien zeer snel tot handelen en communiceren in staat te zijn bij een acute bedreiging voor de netveiligheid, ook al bleek dit later loos alarm.

Sneller Bouwen

De voortgangsrapportage in de bijlage laat zien dat netbeheerders op alle spanningsniveaus hard werken aan uitbreiding en verzwaring van het elektriciteitsnet. De resultaten van maatregelen om breed tot versnelling te komen is helaas nog niet goed zichtbaar in de cijfers. Het kabinet, netbeheerders en medeoverheden werken samen hard aan het verkorten van doorlooptijden van de realisatie van elektriciteitsinfra en beperking van vertragingsrisico’s, onder meer door aanpassing van wet- en regelgeving. De Tweede Kamer is hierover onlangs geïnformeerd met de brief Crisiswetgeving netcongestie. Daarnaast werken het kabinet, netbeheerders en medeoverheden binnen de bestaande wetten en regels aan versnelling via de projectenaanpak. Binnen deze aanpak is mede door bemiddeling van EZK en de provincie Utrecht afgelopen zomer een grondeigendomsrechtszaak voorkomen waardoor minimaal een jaar vertraging is voorkomen. Verder zijn in juni het Rijk, regionale netbeheerders, provincies en gemeenten een nieuwe “versnellingsaanpak regionale stroomnetten” overeengekomen.

Landelijk netbeheerder TenneT gaat samen met EZK de bouw van projecten binnen bestaande wet- en regelgeving zoveel mogelijk versnellen, mits de risico’s beheersbaar zijn. Een voorbeeld hiervan is 'proactief bouwen': het starten met bouwen voordat de reeds verleende vergunning onherroepelijk is geworden, kan regelmatig een versnelling van meerdere maanden per project opleveren. Met een nieuwe manier van beoordelen kan TenneT bij projecten beter bepalen of bouwen op basis van een herroepelijke vergunning tijdens een lopende beroepsprocedure verstandig is. Momenteel toetsen TenneT en EZK gezamenlijk in welke gevallen deze werkwijze effectief is.

Directoraat-generaal Realisatie Groene Groei
Programma Netcongestie (LAN)

Ons kenmerk
KGG_DGRGG_LAN / 108251533

Tot slot

Hoewel de aanpak van netcongestie een zaak van de lange adem is, laat het totaal aan maatregelen steeds meer resultaat zien. In de eerste helft van dit jaar zijn meer partijen van de wachtlijst aangesloten dan heel vorig jaar. De groei van de wachtrij begint voorzichtig af te vlakken. Gezamenlijk werken we aan steeds meer afspraken met bedrijven over het verminderen van de pieken, waardoor er meer ruimte vrij komt. We versnellen de verzwaring van het elektriciteitsnet met de inzet van crisiswetgeving en innovatie. Naast slimmer gebruik van het stroomnet zetten we in het zwaarder belasten van infrastructuur waar dat kan. En samen met gemeenten zorgen we dat plannen voor woningbouw doorgang kunnen vinden. Het kabinet blijft samen met samen met de netbeheerders, ondernemers, medeoverheden en belangengroepen knelpunten zoveel mogelijk wegnemen. Dit zal blijvend nodig zijn om deze situatie het hoofd te bieden. Via de halfjaarlijkse voortgangsrapportages houd ik de Kamer op de hoogte van de ontwikkelingen en kansen die we op deze weg nog tegenkomen.

Hoogachtend,

Jo-Annes de Bat
Staatssecretaris van Klimaat en Groene Groei